Informatika 3

Polymorfizmus (virtualita)

Polymorfizmus

- Mechanizmus, ktorý umožňuje zmeniť spôsob fungovania metód základnej triedy
- Implementovaný prostredníctvom virtuálnych funkcií
- Virtuálna funkcia dovoľuje jednému typu vyjadriť svoje odlišnosti od iného, podobného typu, pokiaľ sú obidva typy odvodené z tej istej základnej triedy. Tento rozdiel je vyjadrený prostredníctvom rozdielov v správaní funkcií, ktoré voláme prostredníctvom základnej triedy.
- Dovoľuje vylepšovať organizáciu a čitateľnosť kódu
- Umožňuje tvorbu rozširovateľných programov, ktoré sa dajú rozširovať nielen počas počiatočného vývoja projektu, ale i v prípade požiadaviek na nové vlastnosti.

Väzba volania funkcie

- Prepojenie volania funkcie s telom funkcie sa nazýva väzba.
 - včasná väzba vytvára sa pred odštartovaním programu (kompilátorom a spojovacím programomlinkerom)
 - neskorá väzba vytvorí sa až za chodu programu, pričom bude založená na type objektu (dynamická väzba, väzba za chodu programu)

Virtuálne metódy

- Ak chceme C++ donútiť, aby konkrétne metódy používali neskorú väzbu, musíme pri deklarácií metódy v základnej triede použiť kľúčové slovo virtual
- Kľúčové slovo virtual sa zadáva len v deklarácií metódy, nie v definícií
- Ak je metóda deklarovaná ako virtual v základnej triede, potom bude virtual vo všetkých odvodených triedach. Všetky metódy v odvodených triedach, ktoré majú zhodnú signatúru s deklaráciou v základnej triede, sa budú volať použitím virtuálneho mechanizmu.
- Predefinovanie virtuálnej metódy v odvodenej triede sa zvyčajne nazýva prevažovanie

Pretypovanie smerom nahor (upcasting)

```
class Vozidlo {
public:
   void Identifikuj() const { printf("Ja som vozidlo\n"); }
};
// Objekt triedy Autobus je Vozidlo - majú rovnaké rozhranie:
class Autobus : public Vozidlo {
public:
// Predefinovanie funkcie rozhrania:
   void Identifikuj() const { printf("Ja som autobus\n"); }
};
void KtoSom(Vozidlo &i)
                                                              C:\Windows\system32\cmd.exe
                            Ja som vozidlo
   i.Identifikuj();
                            Press any key to continue . . .
int main()
   Autobus zaa100:
   KtoSom(zaa100); // Pretypovanie nahor
```

Pretypovanie smerom nahor (upcasting)

```
class Vozidlo {
public:
 virtual void Identifikuj() const { printf("Ja som vozidlo\n");}
};
// Objekt triedy Autobus je Vozidlo - majú rovnaké rozhranie:
class Autobus : public Vozidlo {
public:
// Predefinovanie funkcie rozhrania:
virtual void Identifikuj() const { printf("Ja som autobus\n"); }
};
void KtoSom(Vozidlo &i)
                                                           C:\Windows\system32\cmd.exe
                              Ja som autobus
   i.Identifikuj();
                              Press any key to continue . . .
int main()
   Autobus zaa100;
   KtoSom(zaa100); // Pretypovanie nahor
```

Rozširovateľnosť

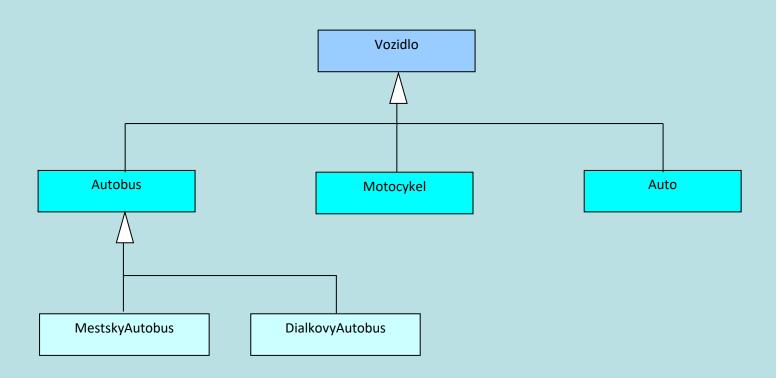
```
class Vozidlo {
public:
  virtual void Identifikuj() const { printf("Ja som vozidlo"); }
  virtual char* Druh() const { return "Vozidlo"; }
  virtual void Nastav(int) {}
};
class Motocykel : public Vozidlo {
public:
  void Identifikuj() const {printf("Ja som motocykel"); }
   char* Druh() const { return "Motocykel"; }
  void Nastav(int) {}
};
class Auto : public Vozidlo {
public:
  void Identifikuj() const { printf("Ja som auto"); }
   char* Druh() const { return "Auto"; }
  void Nastav(int) {}
```

Rozširovateľnosť

```
class MestskyAutobus : public Autobus {
public:
  void Identifikuj() const {
       printf("Ja som mestsky autobus");
  char* Druh() const { return "Mestsky autobus"; }
};
class DialkovyAutobus : public Autobus {
public:
  void Identifikuj() const {
       printf("Ja som dialkovy autobus");
  char* Druh() const { return "Dialkovy autobus"; }
};
```


Hierarchia

C++ a implementácia neskorej väzby

- Kompilátor vytvára pre každú triedu jednu tabuľku (nazývanú VTABLE), ktorá obsahuje virtuálne funkcie.
- V každej triede, ktorá obsahuje aspoň jednu virtuálnu funkciu, je skryte uložený smerník, nazývaný *vpointer* (skrátene VPTR), ktorý ukazuje na VTABLE triedy.
- Keď zavoláme virtuálnu funkciu prostredníctvom smerníka na základnú triedu (t.j. keď urobíme tzv. polymorfné volanie), kompilátor potichu vygeneruje kód na výber VPTR a vyhľadanie adresy funkcie vo VTABLE, čím sa zavolá správna funkcia a realizuje sa neskorá väzba.

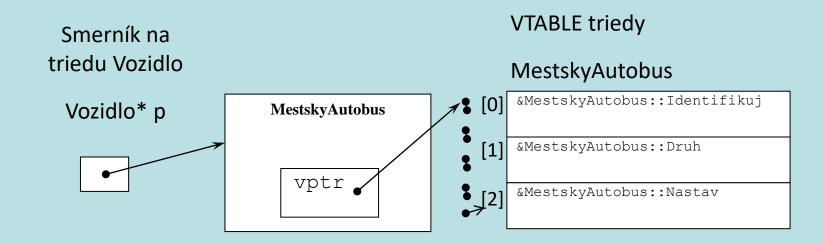

Zobrazenie virtuálnych funkcií

```
Vozidlo* A[] = {
     new Autobus(),
     new Motocykel(),
     new Auto(),
     new Auto()
                                         Objekty
                                                                        VTABLE
 };
                                                             &Autobus::Identifikuj
                                        Autobus
                                                             &Autobus::Druh
                                      vptr
                                                             &Autobus::Nastav
Pole A[] smerníkov na
  triedu Vozidlo
                                                             &Motocykel::Identifikuj
                                        Motocykel
                                                             &Motocykel::Druh
                                      vptr
                                                             &Motocykel::Nastav
                                                             &Auto::Identifikuj
                                         Auto
                                                             &Auto::Druh
                                      vptr
                                                             &Auto::Nastav
                                         Auto
                                      vptr
```

Volanie virtuálnej funkcie

p->Nastav(3);

Príklad

class A {

protected:

```
public:
 void Print() { cout << ToString() << '\n'; }</pre>
};
class B : public A {
protected:
  const char* ToString() { return "trieda B"; }
};
int main()
                                                   C:\Windows\system32\cmd.exe
                   trieda A
 A a;
                   trieda A
 B b;
                   Press any key to continue \ldots \_
  a.Print();
 b.Print();
  return 1;
```

const char* ToString() { return "trieda A"; }

Virtuálne

```
class A {
protected:
  virtual const char* ToString() { return "trieda A"; }
public:
 void Print() { cout << ToString() << '\n'; }</pre>
};
class B : public A {
protected:
   virtual const char* ToString() { return "trieda B"; }
};
int main()
                    C:\Windows\system32\cmd.exe
  Aa;
                    Press any key to continue \dots _
  B b;
  a.Print();
  b.Print();
  return 1;
```


Abstraktná trieda

- Abstraktná trieda je trieda s aspoň jednou čisto virtuálnou metódou
- Čisto virtuálna metóda je virtuálna metóda, ktorej v prototype priradíme nulu virtual int metoda(int param) = 0;
- Z abstraktnej triedy nie je možné vytvoriť objekt
- Prinútenie potomka definovať metódu
- Často sa používa pre definovanie rozhrania (interface)

Konštruktory a deštruktory

- Virtualita nefunguje v konštruktore a deštruktore – volá lokálnu funkciu
- Konštruktor nemôže byť virtuálny
- Virtuálny deštruktor

